

سخن عشق

نه آن است

که آید به زبان

گفت‌وگو با مسعود نکوخو
معلم زیست‌شناسی فریدون‌شهر

* لطفاً اندکی از خودتان بگویید، مثلاً از
آشنایی‌تان با مجله و از کارهای علمی -
آموزشی خودتان.

سلام به شما، به کلیه خوانندگان و دست‌اندرکاران فصل‌نامه رشد آموزش زیست‌شناسی. حضرت‌عالی (ع) فرموده است: «دو گرسنه‌اند که سیر نمی‌شوند، طالب دنیا و طالب علم» (نهج‌البلاغه - حکمت‌ها ۴۵۷). از زمانی که اولین شماره فصل‌نامه رشد آموزش زیست‌شناسی چاپ شد، سی سال می‌گذرد، در آن زمان دانشجوی سال دوم تربیت معلم بودم. از آن زمان تاکنون، پس از نزدیک ۳۰ سال کار معلمی در منطقه‌ای محروم، از خوانندگان همیشگی این مجله هستم. به بیان دیگر همه فعالیت‌ها و نوشته‌های این فصل‌نامه را رصد کرده‌ام.

شاید آن زمان که مقاله‌های اساتید محترم را در مجله رشد می‌خواندم، چاپ مقاله‌ای از خودم در این مجله برایم خواب و خیالی بیش نبود؛ تا اینکه با اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته علوم گیاهی به خود این جرئت را دادم تا مقاله‌ای به دفتر مجله ارسال کنم و با کمال تعجب با استقبال خوب سردبیر محترم مواجه شدم و اولین مقاله خودم را جالب‌تر از آنچه نوشته بودم، ویرایش و چاپ شده یافتم. نکته جالب‌تر

اشاره

مسعود نکوخو، دبیر زیست‌شناسی فریدون‌شهر و کارشناس ارشد علوم گیاهی است. از او به‌ویژه چند عکس علمی در شماره‌های پیشین این نشریه به چاپ رسیده است.

زیست‌شناسی، بلکه در سایر رشته‌ها فراهم کرد؛ به طوری که بسیاری از همکاران و دانش‌آموزان از نحوه نگارش و ارسال مقاله سؤالاتی مطرح می‌کردند. عکس‌های من از گیاهان با دید و نگاه ویژه علمی تهیه شده بود و چاپ این تصاویر روی جلد مجله با شمارگان حدود ۸۰۰۰ نگاه هر بیننده‌ای که مختصری با گیاهان آشنایی داشته باشد، را به خود جلب کرد. ای کاش نام علمی این گیاهان را نیز می‌نوشتید، چرا که من نام علمی همه آن‌ها را برای مجله ارسال کرده بودم.

* آیا تاکنون به خاطر نشر نوشته‌ها و عکس‌ها از شما قدرشناسی شده است؟

«آنچه برایم مهم است، در میان گذاشتن داشته‌ها و تجارب خود با دیگران و مخصوصاً با دانش‌آموزان و دانشجویان، بدون هیچ‌گونه چشم‌داشت است.» شاهد این مدعا آماده کردن دانش‌آموزان منطقه و کسب رتبه‌های اول در استان و رتبه سوم کشوری در مسابقه‌های آزمایشگاهی و هدایت دانشجویانی است که خواسته‌اند تحقیقات خود را در خصوص گیاهان منطقه به انجام برسانند. حال در این راستا کسانی قدرشناس باشند یا نه تفاوتی برایم نمی‌کند؛ ولی در این رهگذر بودند همکاران و دانش‌آموزانی که از این دست‌آورد ابراز خوشحالی کردند و عزیزان مسئولی که بی‌تفاوت از این قضیه گذشتند و آنچه برایشان مطرح نبود و شاید اطلاعی هم از آن نداشته و ندارند چاپ مقاله‌هایم در این فصل‌نامه بود. البته در اینجا بر خود لازم می‌دانم از سرگروه وقت استان آقایان مجید

این بود که پشت جلد مجله تصاویر زیبایی از گل‌ها و گیاهان منطقه فریدون‌شهر به صورت رنگی نیز چاپ شده بود که بسیار چشم‌نوازی می‌کرد.

کار پژوهشی من تهیه فلور و پوشش گیاهی منطقه فریدون‌شهر در غرب استان اصفهان در طی یک دوره ۳ ساله بود، البته در زمان دانش‌آموزی به شناسایی و جمع‌آوری گیاهان علاقه خاصی داشتم و در همان زمان نیز با این کار بیگانه نبودم. از بریده‌های روزنامه همشهری که به معرفی گیاهان پرداخته بودند، خشک کردن سه بعدی گیاهان پروانه‌ها و حشرات و جانوران دیگر با ماسه و پودر رخت‌شویی تا تهیه هر بار یوم گیاهی در پژوهش‌سرا و دانشگاه پیام نور فریدون‌شهر، معرفی جلبک‌های فریدون‌شهر به دانشگاه اصفهان، چاپ مقاله در همایش‌های ملی و بین‌المللی و انتخاب عکس‌ها به‌عنوان بهترین تصاویر و کسب رتبه اول استانی، از جمله کارهایم در این زمینه بوده است. ضمناً مدرس دانشگاه پیام نور فریدون‌شهر هستم و در سال ۹۱ هم به‌عنوان دبیر نمونه استانی انتخاب شدم.

* گفتید تعدادی از آثار شما رو و پشت جلد مجله چاپ شده‌اند. انتشار این آثار چه تأثیری روی خود شما و دانش‌آموزان تان داشته است؟

انتشار مقاله از یک منطقه دور افتاده در غرب استان اصفهان، آن هم برای اولین بار در فصل‌نامه رشد آموزش زیست‌شناسی بازتاب بسیار خوبی بین دانش‌آموزان و همکاران داشت و شاید انگیزه‌ای در آن‌ها برای ارسال مقاله به دفتر مجله نه تنها در رشته

که خالی از اشکال باشد. ویرایش مقاله‌ها توسط اساتید باتجربه که عمری را صرف تحقیق و نوشتن مقاله کرده‌اند، می‌تواند هم راهنما و هم فرصتی آموزشی برای مقاله‌نویسان تازه‌کار باشد؛ اما حذف بعضی از مطالب که در نظر نویسنده مقاله بسیار مهم بوده از نقاط ضعف است. البته با رویکرد جدیدی که اتخاذ کرده‌اید و مقاله ویرایش شده را

کیمیاگری و آقای محسن همدانی که طی تماس تلفنی چاپ مقاله‌ها را تبریک گفتند، تشکر کنم.

*** شما فرایند ویرایش نوشته‌های خودتان را چگونه می‌بینید؟ آیا مصداق‌هایی مثبت یا منفی در این باره دارید؟**

بدون شک کمتر نوشته‌ای را می‌توان یافت

از دانش آموزان، دانشجویان
و همکاران محترم می‌خواهیم،
در راه ترویج علم از هیچ
کوششی دریغ نورزند

قبل از چاپ مجدداً برای نویسنده ارسال می‌کنید،
بسیار عالی است.

* چه مشکلاتی در برابر پژوهش‌های علمی -
آموزشی شما وجود داشت؟ چه راه‌هایی
برای آن‌ها دارید؟
با کمی مطالعه در شرح حال محققان و کسانی که

فعالیت‌های علمی-تحقیقی انجام می‌دهند، آنچه به
چشم می‌آید سختی و مرارتی است که هریک به
عناوینی با آن دست و پنجه نرم کرده‌اند. به قول
حافظ:

در ره منزل لیلی که خطر هاست در آن
شرط اول قدم آن است که مجنون باشی

جمع‌آوری و تهیهٔ هرباریوم بیش از ۵۰۰ گونه
گیاه آن هم از هر گونه ۵ نمونه، پشتکار و همت بلند
می‌خواهد. مراجعهٔ مکرر به کوه و بیابان آن هم تنها
و بدون هیچ امکاناتی، علاوه بر سخت و طاقت‌فرسا
بودن، خطرات جانی نیز در پی دارد و آنچه این همه
را خوشایند می‌کند، علاقه به کاری است که انجام
می‌دهم و در این مسیر آنچه مهم نیست ملامت
دیگران است.

در پایان‌نامه‌ام علاوه بر معرفی ۵۲۰ گونهٔ گیاهی
و نام‌گذاری علمی آن با کمک اساتید و ایستگاه‌های
تحقیقاتی استان اصفهان، وضعیت آب و هوای ۳۰
سال منطقه، رسم منحنی‌های باران-دما، معرفی
گیاهان دارویی، سمی و در معرض خطر را نیز انجام
دادم که بارها خواستم آن را به صورت کتاب چاپ
کنم که با مراجعه‌های مکرر به ادارهٔ محیط زیست،
منابع طبیعی و هواشناسی برای جلب حمایت‌های
مالی هیچ‌گونه اقدامی صورت نگرفت و احساس من
این بود که هیچ‌یک از مسئولان قدر این زحمات را
ندانسته و نمی‌دانند.

اگر همکاران شما بخواهند مانند شما
به فعالیت علمی آموزشی بپردازند، چه
توصیه‌هایی برای آنان دارید؟

از دانش‌آموزان، دانشجویان و همکاران محترم
می‌خواهم، در راه ترویج علم از هیچ کوششی دریغ
نورزند و با وجود همهٔ مشکلات معیشتی، اجتماعی
و فرهنگی، دغدغهٔ آن‌ها انجام وظیفه و رسالتی باشد
که خداوند بر دوش آن‌ها نهاده است. فکر نکنید که به
قول معروف نفسم از جای گرمی بالا می‌آید. من هم
از جنس بقیه هستم. آنچه از ما می‌ماند، اثری است
که بر آیندگان گذشته‌ایم نه سرای زرنگار. آنچه برایم
بازرزش است پرورش نسلی محقق و پژوهنده برای
آیندهٔ کشور عزیزمان ایران است.

سخن عشق نه آن است که آید به زبان
ساقیای می‌ده و کوتاه کن این گفت و شنود